

**ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA Z HODNOCENÍ DOPADŮ REGULACE
SHRNUTÍ ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY RIA**

1. Základní identifikační údaje	
Název návrhu: Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 428/2010 Sb., stanovící okruh cizinců, kteří mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území České republiky pouze na základě uděleného letištního průjezdního víza, ve znění pozdějších předpisů	
Zpracovatel / zástupce předkladatele: Ministerstvo vnitra	Předpokládaný termín nabytí účinnosti, v případě dělené účinnosti rozveďte <i>10. dnem po vstupu v platnost</i>
Implementace práva EU: Ne	
2. Cíl návrhu	
Cílem návrhu je aktualizace seznamu státních příslušníků třetích zemí, kteří mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území ČR pouze na základě uděleného letištního průjezdního víza.	
3. Agregované dopady návrhu	
3.1 Dopady na státní rozpočet a ostatní veřejné rozpočty: Ne	
3.2 Dopady na mezinárodní konkurenceschopnost ČR: Ne	
3.3 Dopady na podnikatelské prostředí: Ano	
Letecké společnosti budou muset přijmout opatření s cílem zajistit v praxi naplnění povinnosti nedopřít na území ČR cizince, který nemá vízum, je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště. V případě nedodržení této povinnosti může být zahájeno řízení o přestupku.	
3.4 Dopady na územní samosprávné celky (obce, kraje): Ne	
3.5 Sociální dopady: Ne	

3.6 Dopady na spotřebitele: Ne
3.7 Dopady na životní prostředí: Ne
3.8 Dopady ve vztahu k zákazu diskriminace a ve vztahu k rovnosti žen a mužů: Ne
3.9 Dopady na výkon státní statistické služby: Ne
3.10 Korupční rizika: Ne
3.11 Dopady na bezpečnost nebo obranu státu: Ne

1. Důvod předložení

1.1 Název:

Vyhláška č./2019 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2010 Sb., stanovící okruh cizinců, kteří mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území České republiky pouze na základě uděleného letištního průjezdního víza, ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Definice problému

Od října 2018 byl zaznamenán nárůst počtu státních příslušníků Arménie účelově žádajících o mezinárodní ochranu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Václava Havla v Praze. Většina státních příslušníků Arménie žádajících v tranzitním prostoru o mezinárodní ochranu cestuje do ČR leteckou linkou na trase Moskva-Praha-Kyjev, tedy destinacemi, které jsou pro ně bezvízové.¹ Při tranzitu v ČR podávají výše zmínění státní příslušníci Arménie žádosti o mezinárodní ochranu s cílem získat povolení ke vstupu na území ČR a následně se protiprávně pohybovat po dalších zemích schengenského prostoru.

Značná většina žadatelů ve velmi krátké době po zahájení řízení ve věci mezinárodní ochrany (většinou ihned po prvotních správních úkonech) svévolně opouští příslušná azylová střediska a vycestovává do Německa, Francie či dalších členských států EU. Prostřednictvím rozhovorů s žadatelem bylo zjištěno, že jejich rozhodnutí nepokračovat navazujícím letem je motivováno zejména ekonomickými důvody, a že existuje důvodné podezření o organizovanosti této činnosti. Jelikož není Arménie ČR považována za bezpečnou zemi, není možné žádosti o mezinárodní ochranu jejich státních příslušníků posuzovat ve zkráceném řízení jako nedůvodné, přestože ekonomické či sociální motivy žádostí vedou vždy k negativnímu rozhodnutí. Celkově nízká úspěšnost žádostí podaných státními příslušníky Arménie dokládá, že většina státních příslušníků Arménie žádá o mezinárodní ochranu v ČR účelově.²

1.3 Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 o kodexu Společenství o vízech (vízový kodex) stanoví dle článku 3 v příloze IV seznam třetích zemí, jejichž státní příslušníci musí mít letištní průjezdní vízum.

Členské státy mohou v naléhavých případech hromadného přílivu nelegálních přistěhovalců v souladu s článkem 3 odst. 2 vízového kodexu vůči státním příslušníkům jiných třetích zemí, než jsou třetí země uvedené na společném seznamu, zavést povinnost mít letištní průjezdní vízum, pokud tranzitují přes mezinárodní letiště na území členských států (tzv. národní seznam).

Ministerstvo vnitra podle § 182 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (zákon

¹ V období od října 2018 do ledna 2019 bylo z celkového počtu 100 žádostí o mezinárodní ochranu podaných státními příslušníky Arménie v ČR v tomto období podáno 94 žádostí v tranzitním prostoru mezinárodního letiště Václava Havla v Praze.

² V období od ledna 2018 do ledna 2019 bylo podáno 151 žádostí o mezinárodní ochranu státními příslušníky Arménie v ČR. V prvním stupni bylo rozhodnuto 74 žádostí, z toho byla mezinárodní ochrana udělena dvěma žadatelům a doplňková ochrana jednomu žadateli.

o pobytu cizinců), stanovilo po projednání s Ministerstvem zahraničních věcí vyhláškou č. 428/2010 Sb., ve znění pozdějších předpisů, seznam států, jejichž státní občané nebo cizinci, kteří jsou držiteli cestovních dokladů vydaných těmito státy, mohou pobývat v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území České republiky pouze na základě uděleného letištního průjezdního víza (dále jen vyhláška č. 428/2010 Sb.). Dle přílohy vyhlášky se tak vízová povinnost bude nově vztahovat i na arménské státní občany nebo cizince, kteří jsou držiteli cestovních dokladů vydaných Arménskou republikou (dále jen státní příslušníci Arménie). Výjimky z této povinnosti stanovené článkem 3 odst. 5 vízového kodexu zůstávají zachovány.

1.4 Identifikace dotčených subjektů

Hlavními dotčenými subjekty (na které bude mít navrhované nařízení přímý dopad) jsou:

- a) Státní příslušníci Arménie – tyto osoby budou povinny mít platné letištní průjezdní vízum při pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území České republiky, s výjimkou případů stanovených v čl. 3 odst. 5 vízového kodexu.
- b) Leteckí dopravci – podle § 104 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, nesmí letecký dopravce z území státu na území ČR dopravit cizince, který nemá cestovní doklad nebo vízum, je-li vzhledem k účelu a cíli cesty potřebné nebo je-li podmínkou pobytu v tranzitním prostoru mezinárodního letiště na území. Letecké společnosti tak budou muset přijmout opatření s cílem zajistit v praxi naplnění této povinnosti. V případě nedodržení této povinnosti může být zahájeno řízení o přestupku, v souladu s § 157 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
- c) Ministerstvo zahraničních věcí – v souvislosti se zavedením povinnosti budou státní příslušníci Arménské republiky žádat o udělení letištních průjezdních víz na českých zastupitelských úradech.

1.5 Popis cílového stavu

Utlumení identifikovaného trendu podávání žádostí o mezinárodní ochranu za účelem vstupu na území ČR státními příslušníky Arménie, spojeného s pohybem po dalších státech schengenského prostoru.

1.6 Zhodnocení rizika

Navrhovaná vyhláška snižuje riziko využívání tranzitu přes mezinárodní letiště na území ČR zmiňovanou skupinou cestujících k nelegálním sekundárním pohybům po území dalších schengenských států. V případě zavedení povinnosti mít letištní průjezdní vízum, bude příslušným konzulátem v rámci rozhodování o vízové žádosti posuzována mimo jiné pravost a spolehlivost předložených dokladů a pravdivost a spolehlivost prohlášení učiněných žadatelem, což by mělo přispět k utlumení zmíněného trendu.

2. Návrh variant řešení

2.1 varianta č. 1: „nulová“

Tato varianta spočívá v zachování současného stavu, kdy Arménská republika není součástí přílohy vyhlášky č. 428/2010 Sb.

2.2 varianta č. 2

Varianta č. 2 počítá se zavedením povinnosti mít letištní průjezdní vízum pro státní příslušníky Arménské republiky. Varianta se provede zahrnutím Arménské republiky do přílohy vyhlášky č. 428/2010 Sb.

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

Varianta č. 1: „nulová“

Nulová varianta zachovává současný právní stav a nepřináší žádné změny pro státní příslušníky třetích zemí, ani pro orgány vykonávající státní správu na tomto úseku (zastupitelské úřady ČR v gesci Ministerstva zahraničních věcí). Přínosem této varianty je absence zásahů do politických vztahů s Arménskou republikou a zachování současného režimu pro státní příslušníky Arménie při vstupu do tranzitního prostoru mezinárodního letiště, tedy bez povinnosti mít letištní průjezdní vízum. Záporům je vysoce pravděpodobné pokračování výše uvedeného trendu podávání účelových žádostí o mezinárodní ochranu s cílem získat povolení ke vstupu na území Schengenu. S tím by též byla spojena administrativní zátěž v podobě zpracování žádostí o mezinárodní ochranu a další související náklady.

Varianta č. 2

Přínosem varianty č. 2 je výrazné utlumení výše zmíněného trendu prostřednictvím zavedení vízové povinnosti, jejíž součástí je posouzení pravdivosti a spolehlivosti prohlášení učiněných žadatelem v rámci vyhodnocení vízové žádosti. Pro úplnost se uvádí, že poplatek stanovený vízovým kodexem pro tyto případy činí 60 EUR. Záporům je potenciální zvýšení administrativního zatížení konzulární služby, jehož rozsah nelze kvalifikovaně odhadnout vzhledem k předpokládanému přeskupení využití leteckých linek.

4. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Ze zhodnocení přínosů a záporů popsanych u jednotlivých variant vychází jako vhodnější varianta č. 2. Jako nevhodnou lze považovat nulovou variantu.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Doporučená varianta se dotkne zejména činnosti velvyslanectví ČR v Jerevanu, které zajišťuje konzulární služby pro Arménskou republiku, vzhledem ke vzniku nové skupiny žadatelů s povinností mít letištní průjezdní vízum při tranzitu přes mezinárodní letiště na území ČR. Kontroly prováděné Policií ČR v tranzitním prostoru budou probíhat ve stávajícím rozsahu.

6. Přezkum účinnosti regulace

Na základě ustanovení čl. 3 odst. 2 vízového kodexu je nezbytné každoročně notifikovat případné změny v národním seznamu letištních průjezdních víz Evropské komisi. V této souvislosti Ministerstvo vnitra podle § 182 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců po projednání s Ministerstvem zahraničních věcí provádí každoroční revizi přílohy vyhlášky

č. 428/2010. Ministerstvo vnitra bude průběžně vyhodnocovat migrační situaci se zaměřením na účinnost zavedených opatření. K tomu bude využíváno vhodných monitorovacích nástrojů.

7. Konzultace a zdroje dat

Konzultace byly provedeny se zástupci Ministerstva zahraničních věcí.

8. Kontakty na zpracovatele RIA

Mgr. Michal Vojtuš

Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky

tel. 974 832 540, michal.vojtus@mvcv.cz